

INFORMAČNÍ

Z P R A V O D A J

Klub absolventů
Vojenské konzervatoře - VHŠ
Svazu vojáků v záloze ČR

ČÍSLO 105

3/2012

Dámy a pánové, kamarádi a přátelé hudby

dovolte mi, abych Vás, všechny naše členy co nejsrdečněji pozdravil. Léto nám pomalu končí a nezadržitelně se blíží termín nejvýznamnější akce roku a tou je naše roční setkání. V minulém roce jsme si řekli, že ho budeme pořádat každou druhou sobotu v říjnu. Na tom se samozřejmě nic nezměnilo a tak se pro letošní rok setkáme **13.října v konferenčním sále domu armády Praha** (DAP) na Vítězném náměstí v Praze 6. Pro ty, kteří se posledního setkání nezúčastnili, připomínám, že DAP je 100 metru od výstupu ze stanice metra Dejvická. Vystupte směrem na Vítězné náměstí a před sebou uvidíte hotel DAP. Vchod do sálu v pravém rohu budovy z ulice Buzulucká. Sál bude otevřený od 8 hodin ráno, kdy bude probíhat prezentace, placení příspěvků atd. Od 10 h. pak bude následovat výroční schůze klubu. Od otevření sálu bude také k dispozici i občerstvení a nápoje dle Vašeho výběru. Snad je tato informace vyčerpávající a nezbývá mě nic jiného, než Vám oznámit, že se na toto setkání, které bude druhé ve funkčním období nové rady klubu, velmi těšíme.

Rada klubu jak slíbila, schválila vlastní stanovy klubu. Těm, co mají internet ho zašleme elektronickou cestou. Pro ostatní budou na výroční schůzi vystavené volně k nahlédnutí abyste je mohli připomínkovat.

Připomínám Vám také, že pro ty, kteří by chtěli odjet ze setkání až druhý den, je možnost ubytování. V budově je hotel. Jestli se bude někdo chtít ubytovat, tak mě napište. S provozem hotelu bych mohl vyjednat slevu z ceny. Chtěl bych Vám popřát hodně zdraví, abychom se mohli po roce opět sejít, příjemně se pobavit a zavzpomínat si na časy minulé případně si popřát do časů budoucích.

Zcela upřímně se na Vás těší Váš předseda Miroslav Průžek st.

Pohled do nejstarší minulosti (vojenské) hudby -1.část.

Text: Pavel Hnízdil

Hudba je nejmocnější zbraň ... praví staré české přísloví. Dne 14. srpna roku 1431 zahřměl chorál *Ktož jsou boží bojovníci* nad domažlickou krajinou. Bojovníci sjednoceného husitského vojska si zpívali do pochodu táhnouce směrem od Chotěšova k Domažlicím. Zde se měli střetnout s vojskem čtvrté

křížové výpravy, již velel vévoda Fridrich Braniborský. „Politrukem“ kampaně byl nechvalně proslulý náboženský fanatik a vojenský analfabet - kardinál a papežský legát - Juliano Cesarini. Husitské předzvědné jízdní oddíly (tak řečeni *honci vojště českého*) vzápětí napadly postavení nepřátel u Kdyně. Již tak dosti demoralizovaní křížáci se dali na ústup, jenž se postupně měnil v útěk a zoufalý úprk směrem k říšské hranici. Sám kardinál, přestrojen v ošuntělého pěšáka a nepoznán, prchal. Ve svém opevněném vozovém táboře u Kdyně zanechal a obětoval tak své záchraně nejen dvousetčlennou gardu, ale též koně, mezky, vozy, stany, kompletní garderobu, zlaté mešní nádoby, zlatý světící kříž a devizové prostředky. Včetně papežské buly a legendárního klobouku. To, co se tehdy stalo u Domažlic, není zase až tak ničím neobvyklým. Hudba a zpěv před bitvou byly častými průvodními jevy. Byla to doba válečného pokřiku divochů. Čím vším je (nebo byla) vojenská hudba v různých etapách vývoje pro jednotlivce, skupinu, vojsko, politický národ nebo celou společnost?

Byla:

nástrojem politické propagandy
 deklarací vojenské převahy směřující k zastrašení nepřítele
 psychologickou podporou útočícímu vojsku
 melodickou a rytmickou kulisou za přesunu vojsk pěších, jízdních
 i námořních
 prostředkem šíření signalizace povelů a zpráv
 nástrojem lsti a zastíracího manévru
 kulturní, společenskou a reprezentační aktivitou

Hudba má své kořeny v dávném pravěku. Zkusme se ohlédnout do nejstarší minulosti. Až teprve archeologické nálezy z dob relativně nedávných vyprávějí příběhy, které zůstávaly generacím našich předků utajeny.

Kostěná flétna, píseň pravěku

Mezi nejstaršími hmotnými památkami, jež dokumentují vznik fenoménu hudby provozované člověkem na planetě Zemi, kralují kostěné flétny. Nacházejí se v jeskyních v doprovodu dalších předmětů, jak uměleckých, tak denní potřeby. Jsou vyrobeny z dlouhých kostí zvířat a ptáků, mamutích klů nebo zuboviny velkých šelem. V současnosti dominuje archeologický nález fragmentu kostěné flétny uskutečněný roku 1995 ve slovinské jeskyni Divje Babe. Stáří zdejšího neandrtálského tábořiště a tím i flétny, se odhaduje na 43 – 80 tisíc let. Nástroj měl původně 7 tónových otvorů. Jedná se zřejmě o nejstarší nález tohoto druhu.

Neméně zajímavý je objev z německého Geissenklösterle z roku 1973. Jde o 2 flétny, první z kosti orlosupa, druhá z mamutoviny, datovaného stáří asi 43 000 let. Dále jsou to dva nálezy z německé Švábské Jury z roku 2009. První, z jeskyně Hohler Fels je téměř kompletní flétna z kosti supy. Má dochován dokonce jakýsi náustek vyřezaný ve tvaru písmene „V“. Druhý nález je z blízkého Vogelherdu, flétna z mamutího klu, obě staré asi 30 000 let. Dále v pyrenejské Navaře, v jeskyni Isturitz byly v roce 2010 odkryty fragmenty tří kostěných fléten, staré: jedna asi 20 000 let, dvě další asi 22 000 – 28 000 let. Konečně, v poříčí sladké Dordogne u Les Roches a La Roque (střední Francie), byly objeveny dvě kostěné flétny odhadovaného stáří asi 30 000 let. Také na našem území našel prof. Karel Absolon fragment kostěné flétny a to již v roce 1936 při průzkumu v Dolních Věstonicích. Její stáří bylo odhadováno na 35 000 let.

Všechny tyto nálezy, kromě slovinského, se přisuzují člověku dnešního typu, který do Evropy začal pronikat v době posledního glaciálu a střetl se zde s posledními neandrtálci, jež z jejich lovišť zřejmě vytěsnil a minoritně se s nimi i geneticky spojil. Nálezy fléten a píšťal jsou vždy provázeny kolekcemi nádherných artefaktů výtvarného umění pravěkého člověka. Zpodobňují ženské idoly – Venuše, muže – lovce, muže – kouzelníky a lovnou zvěř. Nechybí ani abstraktní umění. Plastiky, rytiny a malby vyzařují silné emoce svých tvůrců.

Historikové nechali provést rekonstrukce nalezených fragmentů (hudebních) nástrojů. Repliky byly vyzkoušeny a interpretovány, zejména organology, muzikology a sociology. Interpretací je zhruba čtvero. Skeptici tvrdí, že by mohlo jít o ozdoby náhodně provrtané či prokousané zvířetem. U většiny případů je to dost nepravděpodobné. Nebo to snad byly vábničky napodobující zvířecí hlasy? V některém případě možná ano. Jiným nálezům se přisuzuje funkce jakýchsi jednotónových signálních píšťalek (krátkých s jedním otvorem). Poslední slovo, jak se zdá, mají zatím nadšení muzikologové, neboť na repliky nálezů zkusili zahrát. I složité, současné melodie. A dodejme, že překvapivě velmi úspěšně. Přitom zvuk flétny vzbuzuje značné duševní vzrušení. To by ale korespondovalo s výtvarně uměleckou invencí pravěkého lovce, tvůrce komorních plastik, rytin i monumentálních obrazů v jeskyních jihozápadní Evropy.

Ostatní spekulace, zdali kostěným flétnám předcházela různá chřestítka nebo bubínky, jsou nepodstatné, stejně jako teorie o dřevěných, kůrových, pampeliškových a bůhví jakých „zvukových generátorech“. Nepodstatné jsou i úvahy o tom, že by nalezené artefakty měly mít čistě rituální účel. Některé pseudo - vědecké lobby si na těchto teoriích staví svou nezvratnou živnost na desítky let. Podle nich, například, velké hliněné nádoby měly sloužit na jímání krve obětí. Malé nádoby měly sloužit jako „slzničky“ při pietních akcích. Velkomoravský pohřeb dospělého jedince s dítětem byl interpretován jako rituální poprava čarodějnice a jejího potomka pohřbením zaživa! Ledem mumifikovaný muž (známý Etzi) nalezený v alpském Hauslabově sedle na hranicích Rakouska a Itálie, měl prý být cestujícím asijským šamanem. Naštěstí převaha kritických vědeckých metod prosadila zdravý rozum místo fantasmagorie. Zjistilo se, že velká pálená nádoba obsahovala zbytky obilných zrn, malá nádobka zase zřejmě zbytky mléčné bílkoviny. A obyčejný, moravský, venkovský učitel poznal, že hypotetická čarodějnice má mužskou kostru. Žádný antivampirismus na kostrách muže a dítěte shledán nebyl. Prostě společné úmrtí a společný pohřeb. To se přeci mohlo stát, jako nešťastná náhoda v bitvě, na lovu, při práci, otravou zkaženými potravinami, infekčním onemocněním ... A ledovcový muž Etzi – ve skutečnosti zemřel na zranění v boji. Byl zákeřně zezadu zasažen nepřátelským šípem. Byl to bojovník, lovec a zemědělec. V malé torbičce u pasu měl nástroje denní potřeby: škrabátko, vrtáček, řezací čepelku, křesadlo, troud, jehlu a nitě. Za pasem eneolitickou měděnou sekyrku, přes plece luk a šípy. V záhybech kožené vesty měl zbytky obilných zrn ze sklizně svého posledního léta v nedalekém Etzenthalu. A geneticky je příbuzným polovině dnešních Evropanů. Žádný asijský šaman s amulety a chřestítky. Proč by tedy neandrtálec nebo kromaňonec nemohl podléhat stejným emocím při produkci hudby, jako my- bez mystického blouznění?

Starověká muzika k tanci, poslechu i k boji

Archeologové našli flétny také ve starověkých čínských, sumerských,

egejských a egyptských hrobech. Ty starší (čínská hrobka Jiahu asi 5000 až 6000 let před Kristem) jsou ještě kostěné. Dvojitá píšťala z hrobu v komplexu krále Mescalamdugy v Uru, stará asi 4500 let, je ale stříbrná. Objevují se poprvé i flétny příčné a dvojitě. A objevují se také zobrazení flétnistů a flétnistek, případně písemné zprávy o flétnách (Sumer – klínopisné záznamy asi 2500 let před n. l., Kykladské ostrovy – plastika hráče na *dvojflétnu*, asi 2 750 let před n. l., Egypt – reliéfy i fresky v hrobkách, obrazy flétnistů a půvabných flétnistek, bronzová paleta „Dvou psů“ pocházející již z období Staré říše).

V achájském Řecku dostala flétna jméno *aulos*. V římském prostředí se jí říkalo *tibia*, což je velmi výstižné, protože to je zároveň označení holenní kosti. Z několika píšťal seřazených podle výšky ladění vznikla tzv. *Panova flétna – syrinx*. V ptolemaiovské Alexandrii byly pak na této bázi zkonstruovány první (*vodní*) *varhánky* doplněné klávesnicí.

Ve starověké Číně si k akustické signalizaci přizpůsobili také velikou lasturu, (tzv. *tritonskou mušli*. Urazili ji špičatý konec a zabrousili ho, takže se na nástroj dalo troubit. Souběžně s tím vznikl také další signální instrument vyrobený ze zvířecího rohu s nátrubkem vyřezaným v rohovině, později vytepaným z bronzového plechu. V semitském prostředí se takovému nástroji říká *zofar* nebo *šofar*. Na mušle i rohy byl vyluzován bučivý monotónní zvuk, případně jednoduché signály, které sloužily k lovecké, pastevecké i bojové organizaci. Dodejme, že pastýřské troubení se nám dochovalo až do počátků 20. století. Pro etnografii nebylo těžké produkci zaznamenat na magnetofon (Pastýřské troubení na Podbrdsku – prof. Josef Svejkský). Stejný účel jako rohy měly i bubny, jež existovaly nepochybně už v pravěku a všude na světě. Jejich exempláře byly nalezeny v egyptských hrobech a jsou 5 – 6 000 let staré.

Před 5 tisíci lety počaly vznikat první starověké státy. Na svou obranu organizovaly početné armády. Nutnost signalizace na větší vzdálenost si vynutila nový vynález – kovovou trubku (z bronzového plechu), asi 1 m dlouhou s vytepaným nátrubkem a roztrubem. Byla obdařena břeskným tónem, schopna nejen jednoduchých signálů, ale i docela slušné intonace. Sloužila nejen k signalizaci, ale i k triumfálním a oslavným projevům. Takové polnice měli Číňané, Asyřané i Egyptané. Později po nich i mladší starověké národy, jako Levantinci, Řekové a Etruskové. Z asyrského pojmenování *salpinga* vzniklo řecké *salpinx*. Řecké trubače v plné zbroji nacházíme zobrazené na amforách. Zajímavá komorní plastika z ptolemaiovské Alexandrie zpodobňuje muzikantské duo – hráče na *vodní varhánky* a *salpinx*. Že by komorní koncert? Římané nezůstali pozadu. Polnici pojmenovali *tuba directa*. Používali ještě jeden podobný nástroj – tzv. *lituus*. Když pak hovoříme o starověkých signálních trubkách a rozích, nemůžeme vynechat zmínku o troubení pod hradbami Jericha (Bibli Svatá – kniha Jozue). Šlo snad o válečnou lest? Měla snad tato hudební produkce přehlušit úder ženíjního náradí sapérů podkopávajících „jerichánské“ hradby, jež se následně zřítily, jako domeček z karet?

Ne všechno, co se našlo v egyptských hrobkách, má své prvenství v Egyptě. Ale jedinečné exempláře - trubky, flétny, klarinety, hoboje, loutny, harfy, lyry, zvonky, cimbály, bubny, tamburíny a další rytmiku nám dochovaly právě ony.

Vznik starověké vojenské kutálky

Ve starověkém Římě a v zemích jeho nejbližších soupeřů se vyvinuly téměř

dokonalé žesťové nástroje. Muzikologové, jako v případě kostěných flétniček, nechali vytvořit jejich repliky. Virtuosoové zahráli na *lituus*, *tubu directu*, a řecký *salpinx*. Zjistilo se, že kvalita a možnosti nástrojů byly plně srovnatelné s nástroji z doby raného novověku.

Nevíme, zdali nápad stočit trubku do oblouku nebo kruhu vznikl v etruském, germánském nebo keltském prostředí. V každém případě, barbarští bojovníci a po nich i vítězní Římané používali ve svých armádách stočené trubky s vytepaným nátrubkem a roztrubem. Germánský *lur*, římská *buccina*, *tuba curva*, etruský roh - *cornu*. Jak důležitou roli hrála tato hudba dokazuje prostý fakt, že římská legie o plánovaném počtu 6 – 7 000 vojáků, měla jednu celou centurii o počtu 60 – 70 mužů „vyzbrojenou“ trubkami a rohy (ozbrojeným trubačům se říkalo *tubicides* a *cornicides*). Slušný „military music band“!

Keltové pak měli jednu specialitu. Jmenovala se *karnyx*. Šlo o trubku dlouhou 1,5 m, která měla roztrub vytepaný ve tvar hlavy divoké svině. Náustek a roztrub byly stočeny do pravého úhlu, takže nástroj měl tvar písmene „Z“. Les *karnyxů* se nosil vztyčený kolmo vzhůru (jako periskopy na ponorkách) a jejich hlas se šířil daleko nad bitevní planinu. U nepřátel vzbuzoval děs. Poškozené exempláře nástrojů byly nalezeny ve Francii a Skotsku. Asi nejlépe zachované se našly ve vykopávkách keltské pevnosti a oppida *Bibracte* v Burgundsku. Obraz tří hráčů na *karnyxu* je možno vidět vytepaný na měděném kotlíku, nalezeném v bažině u *Gundestrupu* v Dánsku.

Ve starověkých despociích se vytvořil ještě jeden rod hudebních nástrojů, které se později staly důležitou součástí vojenských hudeb. V egyptských hrobkách máme zobrazeny předchůdce klarinetů a hobojů, tedy píšťaly, které nemají štěrbinu, ale jednoduchý nebo dvojitý plátek. Pod názvem *salameja* – *šalmaj* se objevily v armádách asijských říší. Vřestivý zvuk stovek píšťal vyluzovaný za útoku vzbuzoval u nepřátel podobné pocity jako zvuk keltských *karnyxů* nebo sirén používaných za 2. světové války při útoku na střemhlavých bombardérech a tancích.

Naši jubilanti

80 let	<i>Josef Mastrý</i>	23.10.	<i>František Sládek</i>	17.12.
	<i>Antonín Hubáček</i>	27.10.	<i>Ladislav Palko</i>	19.12.
	<i>Miloš Krasl</i>	25.11..		
75 let	<i>Milan Kukač</i>	9.12.	<i>Richard Liegert</i>	18.12.
70 let	<i>Jiří Podnecký</i>	17.9.	<i>Ladislav Hradil</i>	18.10.
	<i>Jan Buriánek</i>	19.9.	<i>Miroslav Průžek</i>	28.10.
	<i>Lubomír Vicha</i>	19.9.	<i>Josef Prášil</i>	5.12.
	<i>Antonín Ploc</i>	24.9.	<i>Karel Bělohoubek</i>	29.12.

BLAHOPŘEJEME!

Z P R Á V A

O dílčí kontrole v hospodaření s finančními prostředky „KLUBU VK – VHŠ“
Ve smyslu metodických pokynů pro revizory „KLUB“ SVZ- ČR a usnesení výborové schůze našeho KLUBU, byla provedena dílčí kontrola finančních

prostředků ke dni 20.7.2012.

Kontrolu provedli: revizor – Ing.Pavel OLÍK a ekonom - Ing. Jiří JIRSA
s těmito výsledky:

Počáteční stav pokladny v 1.2012	3 721.00 Kč
Počáteční stav banky 1 Fio S :	68 587.3 Kč
Počáteční stav banky 2 Fio B :	0.00 Kč
PŘÍJEM :	
Členské příspěvky	11 900.00Kč
Úroky	276.50Kč
Celkem	12 176.50Kč

(slovy: dvanácttisícstosedmdesátšest korun 50hal.)

VYDÁNÍ :

C e l k e m 9 896,- Kč

(slovy: devěttisícsmsetdevadesátšest korun českých)

Vydáno za:

pohřební výdaje :	100.00 Kč
cestovné,taxi,doprava :	100.00 Kč
poštovné,telefon :	300.00 Kč
provozní režie :	8 940.00 Kč
internet doména :	456.00 Kč

Hospodářský výsledek:

Příjem: 12 176.50 Kč (slovy: dvanácttisícjednostosedmdesátšest korun 50hal.)

Výdej: 9 896.00 Kč (slovy: devěttisícsmsetdevadesátšest korun)

Rozdíl: 2 280.50 Kč (slovy: dvatisícdevětšestdesát korun 50hal.)

Konečný stav pokladny 5 121.00Kč (slovy: pětisícjednostodvacetjedna korun)

Výpis banky 1 Fio B za období 01.2012/07.2012

Počáteční stav banky 1 v 1.2012 68 587.73Kč

(slovy: šedesátosmtisícpětsetosmdesátsedm korun 73hal.)

Příjem 10 276.32 Kč (slovy: desettisícdevětšestdesátšest korun 32hal.)

Vydání 10 000,- Kč (slovy: desetitisíc korun)

Rozdíl 276.32 Kč (slovy: dvěšestdesátšest korun 32hal.)

Stav 68 864.05 Kč (slovy: šedesátosmtisícsmsetšedesátčtyři koruny 05hal.)

Výpis banky 2 Fio B za období 01.2012/07.2012

Počáteční stav banky 2 v 1.2012 00.00Kč

Příjem 10 000.18 Kč (slovy: desettisíc korun 18hal.)

Vydání 9 396.00 Kč (slovy: devěttisícřístadevadesátšest Korun)

Rozdíl 604.18 Kč (slovy:šestsetčtyři koruny 18hal.)

Stav 604.18 Kč (slovy:šestsetčtyři koruny 18hal.)

revizor Ing. Pavel O L Í K ekonom Ing. Jiří J I R S A

Tato zpráva byla schválena radou Klubu 27.8.2012.

VOJENSKÁ HUDEBNÍ ŠKOLA

Vzpomínky frekventanta VHS ve Spišském Podhradí v letech 1950-1953.

I. Introdukce

Na vstup do Vojenské hudební školy jsem se připravoval téměř celý kalendářní rok před termínem nástupu. Přesto, že pocházím ze severní Moravy,

ze Slezska, byl jsem načasován a naladěn vstoupit na školu dislokovanou v Praze. Podmínky mého pobytu na studiích, byly ze strany mých rodičů dopodrobna domyšleny.

Mými „náhradními rodiči“ se měli po dobu mého studia v Praze stát Josef Zora, zvukový mistr čs.státního filmu Barrandov, stejně pak Jana Dítětová, herečka Realistického divadla v Nuslích. Dalším dozorujícím orgánem v mém odborném růstu měl být Ing.arch. Jan Borýsek s manželkou, bydlící v Praze Podolí. Manžel měl na starosti zvelebování mého sportovního rozhledu, který měl vyústit vstupem do fan klubu Sparty a manželka, měla dohlížet na moje materiální stránky pobytu na škole. Na nástup do školy jsem se těšil doopravdy tak, jak se může těšit kluk s bujnou fantazií, uvědomujíc si radikální změnu nejenom prostředí, ale i celého životního režimu. Bujnou fantazií umocňovaly zážitky z přijímacích zkoušek v Karlínských kasárnách, na které jsem přijel sám, bez doprovodu. V oknech na nejvyšším poschodí jsem pozoroval mnohé z mých příštích spolužáků. Nejedna z nich byl již erudovaný dechař, disponující praktickými zkušenostmi hry v opravdové kapele, což dávali svému okolí výrazně najevo. To ve mně vyvolávalo nesmírný respekt ale i pocit nicotnosti. A také obavy, zda mám vůbec nějakou naději u zkoušek uspět. Ale pocity, které dodnes nevymizely, zůstávají stejně silné i po 62 letech, kdy se k této tématice opět vracím. Dole na dvoře jsem měl možnost sledovat zkoušku staršího ročníku pod taktovkou kpt. Jana Chromce. Kradmo jsem nahlížel do not a kladl jsem si otázku zdali i já toto někdy bude schopen zvládnout. Svě v těch pocitech sehrál i fenomén, že všichni byli v uniformách a chovali se jako profesionální vojáci. Zkoušky jsem absolvoval. Zahrál jsem na housle stupnici G dur, pak ještě A dur ve dvou oktávách, pak mi podal npor. Jan Matoušek "basflighornu", abych do ní fouknul, že se to dělá, jak když odplivneš tabák z cigarety. Asi jsem u něj získal zalíbení a s tím jsem také ze zkušební místnosti odcházel. O výsledku zkoušky jsem měl být vyrozuměn písemně.

Netrpělivě jsem čekal. Z kraje prázdnin jsem obdržel doporučenou poštou vyrozumění o úspěšném vykonání zkoušek a také dekret o mém přijetí na školu. Dekret byl na tvrdém papíře s okrouhlým, profilovým razítkem a to vzbuzovalo ve mne úžasný respekt, ale měl současně pro mne jednu zásadní chybu, škola byla mezitím přestěhována z Prahy na Slovensko, přesněji do Spišského Podhradí. Nic však nemohlo zastínit moji radost z úspěchu, že jsem byl přijat za eléva Vojenské hudební školy.

V souladu s vykonávacími pokyny jsem se vyzbrojil potřebnými proprietami, vše zabalil do dřevěného vojenského kufríku a 2.9.1950 jsem absolvoval cestu vlakem z Frýdku-Místku do Spišského Podhradí. Na Slovensko jsem cestoval prvně v životě. Když jsem vystoupil v cílové stanici měl jsem pocit, že jsem se ocitl na Dálném Východě. Domečky pouze nízké, chudobňoučké, silnice plné volských povozů hustě poznačených exkrementy tažných zvířat. Městečko na dlani s náměstíčkem a dvěma dominantami, Spišským hradem a Spišskou Kapitulou, vcelku nevěstící nic moc co by mne mohlo zajímat. Byl to v porovnání s mými znalostmi pouze zaostalý malinký zapadákov, který jsme do povědomí dostali ihned na první pohled. Již od Spišských Vlachů, kde jsme z rychlíku přestupovali na motoráček nás, nastupujících elévů, byl v podstatě plný vlak. Vzdálenost asi 1,5 km z nádraží do Kapituly jsme překonali pěšky. Kufry nám odvezli nákladákem Praga RN. Po příchodu se nás ujalo připravené *komando* sestavené ze žáků staršího ročníku.

II. Nástup

Prošli jsme bránou kapituly do vojenské jídelny. Dali nám najíst a napít, zkontrolovali jménoslovně kdo je přítomen a rozdělili do čet. Šli jsme nejdřív nafasovat lůžkoviny, civil jsme vyměnili za uniformy vojáků angloamerické armády s plátěnými opasky a spinkami kapsáčových kalhot. Pro mne nastal problém s bagančaty. Musel jsem počkat ve svých botech pár dní, než dorazily šněrovací „kanady“ menších čísel. Od první chvíle nás separovali a upozornili na přísná vojenská pravidla, spolužákům ze starších ročníků-našim prvním velitelům jsme museli vykat. Mnozí z příchozích byli z toho rozčarování, nevešli se do rámce vojenské disciplíny a do jednoho měsíce školu opustili. Bylo jich něco kolem dvaadvaceti. Byli jsme patnáctiletí kluci, mnozí mamini miláčci, rozmazlenci a v podstatě ještě děti. Byl to velký zlom, z civilisty kluka se stal ze dne na den voják – elév. Příští den jsme fasovali hudební nástroje,(ty nám osobně odevzdával s příslušným mentorským komentářem nástrojář, kpt. Hodyc, osoba to mimořádně zasloužilá a skutečně důležitá), seznámili jsme se se svými kantory, veliteli čet a s čelnými představiteli velitelství školy. V té době škola nesla název pouze jako Vojenská hudební škola. Teprve až po našem absolutoriu (v r.1958) se obohatila o přívlastek VHŠ VN, čili VHŠ Víta Nejedlého. Také měla pouze vojenský charakter i když absolventi této školy byli vyhledávanými hráči zejména na dechové nástroje a našli jste je takřka ve všech možných orchestrech bez ohledu zda šlo o kapely amatérské nebo orchestry profesionální. Až po dalších létech dostala škola státní charakter, končila maturitou a ještě později se stala Vojenskou hudební konzervatoří.

III. Velitelé

Seznamování s novým prostředím školy pak pokračovalo představováním kantorů a velitelů. Velitelem školy byl pplk. Rudolf Urbanec, velká osobnost hudebního světa, bývalý i budoucí šéfdirigent hudby hradní stráže čsl. armády v Praze. A několik let též působil v Orientě při zakládání a budování vojenských hudeb po našem vzoru v Perzii, Iráku, či Iránu. Byla to pro mne nesmírná čest, že jsem pod jeho taktovkou mohl nahrávat i do rozhlasu celou řadu významných skladeb jako Směs písní SSSR od J.Fadrhony, Šavlový tanec A. Chačaturjana, Dunajevského Pochod z filmu cirkus, také státní hymny nejen naše, ale mnohých států Evropy USA, Jižní Ameriky, Asie, zkrátka skladeb které nám naplňovali duši a byly součástí našeho sebevědomí. Druhou osobností v pořadí nám byl představen první velitel roty kpt. Josef Svatoš. Člověk nekompromisní, autoritativní, na všechny strany šířící jen strach. Prostě člověk, který vojnu „žral“. Jinak to byl hornista, že prý trpěl komplexem méněcennosti neboť jeho manželka, také hornistka, absolventka konzervatoře byla lepší. Pak to byli velitelé čet – četaři Hodosi a Kócse – maďaři neovládající slovenštinu ani češtinu a navíc neměli ani ponětí o muzice. Kdo jich na tyto posty odvelel se mi nikdy nepodařilo zjistit. Jedinou světlou výjimku tvořil četař z povolání Štefan Rebo, kromě jiného také někdejší hráč Slovenské filharmonie a po skončení vojenské aktivní služby dlouholetý koncertní mistr, kontrabasista Státní opery DJGT v Banské Bystrici.

Veliteli družstev byli v prvních měsících spolužáci staršího ročníku.

IV. Vojenský řád v r.1950

Vše se událo v září 1950. Ještě stále platily staré řády tzv.:“ A jedna, jedna“, podle západní vojenské doktríny. Ještě pár měsíců jsme oslovovali nadřízené „pane“, ruce při pochodu jsme drželi rovně, dlaně otevřené, výložky

na uniformách byly všité, hodnosti poddůstojníků byly cvočky, pušky v poloze „na počtu zbraň“ v levé ruce s upažením pravé ruky, uniformy trofejní, štruksově, pevné, z výstroje anglo-americké armády, opasky plátěné, boty šněrovací, kalhoty upnuté plátěnými spinkami. V listopadu jsme byli informováni, že ve funkci ministra národní obrany vystřídal Ludvíka Svobodu armádní generál JUDr. Alexej Čepička a že se bude přezbrojovat, že je přijata doktrína Rudé armády, armády SSSR. V tomto smyslu jsme byli školeni. Na jednom z prvních shromáždění na politicko výchovné světlici (PVS) jsme se měli dozvědět, že od nynějška se mění oslovení představených „pane“ za oslovení „soudruhu“! „Má k tomu někdo nějaký dotaz?“ zeptal se po skončení víc než hodinového monologu rétor, hrůzu a děs šířící velitel roty, kpt. Svatoš. Pohotově se postavil do pozoru žák Josef Marek, syn svobodné matky pocházející z Brna a zeptal se : „ Tedy říkáš, soudruhu kapitáne, že jsme jako soudruzí všichni rovni, jestli tomu správně rozumím jsem také soudruhem třeba i ministři Čepičkovi a je mezi námi tentýž vztah jako u komunistů, čili si bez ohledu na šarži tykáme.“ Přirozeně, že ironii ve vzneseném dotazu pochopili všichni. Svatoš měl pak ještě notnou chvíli co k danému tématu vysvětlovat. Dodejme, že Svatoš byl nejen horlivý voják a komunista, ale navíc upjatý horlivý obhájce všeho co určoval řád a vojenské předpisy. Vše hltal a chtěl realizovat doslovně. Nicméně, vše skončilo nad očekávání racionálně, jaksi bez jakýchkoli následných represivních opatření, osobních sankcí, či buzerace.

V. Start do studia

Byli jsme rozděleni do tříd, paralelně do družstev a čet podle nástrojových skupin. Vyučovali se tzv. áčkaři (trumpetisté, klarinetisté, bicisté, a některé další nástroje jako pozouny, flétny) ovšem i tyto nástroje byly vyučovány u tzv. béček, to je že žáci měli k výuce přiřazen ještě další nástroj. Vycházelo se ze stavby orchestrů a z použitelnosti hráče a jeho nástrojů v jednotlivých vojenských orchestrech na území ČSR.

Od samého začátku jsme pociťovali na vlastní kůži tvrdý vojenský režim. To platilo nejen ve vojenském řádu, ale zejména ve studijních disciplínách. Ráno budíček v 6.00 hod. Ve čtvrt na sedm jsme museli nastoupit na chodbu, pak následovala ranní rozcvička, venku za každého počasí a do půl těla. Pak následovala půlhodinka pro ranní hygienu a v 7.00 snídaně. V 8.00 nástup do zaměstnání podle denního programu.

Moji první učitelé byli na tenor npor. **Jan Matoušek**, hráč na violoncello, a na housle, proslule známý profesor, kpt. **Josef Hádl**, muž staršího věku těsně před penzí. Ve třídě tenorů se jako eso jevil od samého začátku **Honza Hájek**, pocházející z Michálkovic na Ostravsku, za ním v pořadí byl **Honza Pravda**, jihočech, třetí místo náleželo po dobu dvou let mně. Dále se mnou sdíleli třídu tenorů **Zdeněk Chlubna**, severočech, **Pepík Huňáček**, pražák, **Honza Vymyslický**, brňák, **Franta Železnák**, hanák, **Josef Bizek**, západočech, **Evžen Smolík**, ostravák. Byli to vynikající spolužáci. Hájek virtuóz, sólista na violoncello působil 12 let v ve Státní filharmonii v Káhiře, Huňáček později plukovník u SNB, Vymyslický, spoluautor vynálezu kontaktních očních dioptrických plastikových čoček, Železnák, dirigent pražské posádkové hudby, později vrchní inspektor vojenských hudeb. Smůlu měl Evža Smolík, po skončení aktivní služby tragicky zahynul ve Vítkovických železárnách, kde pracoval jako dělník.

Ve druhém ročníku v soutěži o získání povinného odznaku TOZ, jsem při skoku do výšky utrpěl dvojitou frakturu předloketních kostí levé ruky a následujících 10 měsíců jsem nebyl schopen otočit ruku tak, abych mohl hrát na housle. Byl to pro mne velký handicap. Můj profesor Hádl odešel do důchodu a já ve třetím ročníku, jsem již zameškané studium hry na královský nástroj-housle, (které jsem absolvoval v třídě Františka Ježka), nemohl dohonit.

Umístěnky k útvarům byly stanoveny, bohužel, na základě studijních výsledků ve druhém ročníku, který jsem skončil na třetím místě ve třídě, proto jsem přišel o místo tenoristy u muziky v brněnské posádce. Ihned z kraje třetího ročníku jsem exceloval a obsadil jsem po virtuozovi Hájkovi druhé místo, to už ovšem na umístěnce nic nezměnilo. Osud mne zahnal do posádky v Lounech, což ovšem mělo mnoho dalších výhod, v neposlední řadě pak blízkost a rychlá dostupnost Prahy byla zase předností k nezaplacení.

VI. Profesorský sbor

Záhy po nástupu do VHS jsme se seznámili s přímými učiteli a postupně jsme poznávali kantory jiných tříd. Nejdůležitějšími osobnostmi ovšem byli dirigenti. Jsem nesmírně rád, že ani jeden kantor ve škole mi nebyl nepříjemný, či nesympatický, nebo dokonce odporný, nebo kantor, ze kterého bych měl strach. Tyto negativní pocity, přetrvávající u mne po celý život, jsem měl možnost získat v primě až tercii na Státním reálném gymnáziu ve Frýdku-Místku, kde jsem měl třídní profesorku Annu Hustou, jindy katolického faráře, kteří mi dávali denně pocítit, v prostředí vládnoucí buržoazní atmosféry, že do gymnázia potomkové proletářů nepatří. Tento třídní fenomén ve VHS neexistoval. Naopak dodnes na vojenské kantory vzpomínám s největší muzikantskou úctou. Měl jsem to štěstí, že našim prvním dirigentem byla známá osobnost, **mjr. Hynek Sluka**. Později jich bylo mnohem více, **mjr. Jindřich Praveček, kpt. Jan Chromec, Jan Fadrhons, Jára Voříšek, Karel Patras, kpt. Lidický a samozřejmě i sám plk. Rudolf Urbanec**. Z počátku mi svými postoji trochu vadil náčelník pro studium, **kpt. Josef Svatoš**, ale to se ztratilo okamžikem, kdy byla ve škole zavedena do studijního programu hra z listu. Ročník byl rozdělen na čtyři samostatné kapely. Z archivu byly vytahovány archaické úpravy ouvertur, orchestrálních směsí, a dva dny v týdnu jsme lovili vše co jsme dokázali z listu přečíst. To bylo pro nás nejen něco nového, ale bylo to poučné a pro muzikantský život, tímto studiem nabyté neocenitelné vědomosti, byly použitelné v každodenním muzikantském životě. Měl jsem například možnost z listu hrát první trombon v opeře Aida, v rámci nutného záskoku za nečekaně zemřelého hráče státní opery v Banské Bystrici. Dirigent se mi klaněl až po zem. Taky v orchestru cirkusu Humberto jsem hrál celý program bez zkoušky z listu. Dodnes tyto vědomosti v praxi využívám .

Současně neméně důležití byli pro nás kantoři vyučující teoretické předměty. Například **kpt. Karel Doležal** měl úžasný smysl pro mnemotechnické pomůcky. Dodnes si proto pamatuji sled operní tvorby Bedřicha Smetany: BrPrDaLiDvěHuTaČeVi, nebo pomůcka pro podvědomé rozdělení septoly, objevené při hře z listu v notách (vy.se.re.me.se.na.to), a je to tak jednoduché, že? Miloval jsem **kpt. Jana Vostrčila**, pro jeho nápaditý humor, trvalý úsměv na tváři a stálou dobrou náladu, kterou šířil mezi nás. **Josef Vobořil, hobojista**, se proslavil sloganem „cibul není“, poněvadž mimo kantořinu, současně byl zodpovědný za zdárný průběh a fungování stravovacího zařízení školy. Miloval jsem pro jeho neobyčejně citlivý přístup k „svým“ žákům

Zdeňka Svitáka, pozdějšího velitele konzervatoře VN. Také s úctou vzpomínám na nástrojaře **kpt. Jaroslava Hodyce**, **četaře Oldřicha Kučeru**, jakož i mne přímo nevyučující kantory, flétnistu **kpt. Václava Ziku**, fagotistu a později velitele naší roty **npor. Vítězslava Kejvala**, barytonistu kuřáka dýmky, **npor. Jaroslava Valentu** a mnohých jiných. Je zajímavé, že v duši mi trvale zůstal pocit spolupatřičnosti a pocit jakési otcovské ochranné ruky od celého profesorského zboru. Po skončení studia, při vyřazení dne 2.8.1953 jsme plakali. Radostí! Plakali jsme všichni.

VII. Studijní a denní režim

Týden měl 6 pracovních dnů. Od pondělka do soboty jsme měli povinnou ranní rozcvičku. Účast všech povinná. Výjimku měli pouze službukonající a ti, kteří se hlásili jako nemocní na ošetřovnu. Po ranní hygieně a snídani jsme nastoupili do zaměstnání podle třídních studijních plánů. Po obědě byl povinný odpočinek na lůžku do 15.00 hod. Následovala doba individuálního studia. Po večeri byla povinná činnost podle plánu politicko-vzdělávací světlice (PVS). Tady byl prostor pro rozvíjení koncertní činnosti žáků. Jinak se tento čas mohl využívat podle vlastního uvážení. Četlo se psali se domů dopisy atp. Před večerkou byl nástup všech žáků, přečetl se abecedně uspořádaný jmenný seznam (m.j., jej v podstatě znám nazpaměť ještě dnes), poté jsme vyrukovali do prostoru přilehlé „pažiti“ a zpěvem jsme absolvovali od rusů převzatý rituál „čepobití“. Pak následovala večerní hygiena a večerka. Po dobu zaměstnání jsme měli naplněný rozvrh teoretickými učebnými hodinami, individuálními hodinami na oba nástroje u svých profesorů, případně kolektivní hodiny nástrojových tříd, no a neposlední řadě orchestrální zkoušky. Na vycházku v neděli odpoledne mohl jít pouze žák, který měl splněné studijní výsledky (hodnotily se známkami od 5 po 1), a nebyl v průběhu týdne kázeňsky potrestán, měl splněny požadavky v úklidovém pořádku družstva a čety (rajony, údržba tvaru slamníku na posteli, čistota prádla, uložení strůje na poličkách, čistota svěřeného hudebního nástroje) a pouze ten, kterému byl udělen osobní souhlas velitele čety. Domů, na návštěvu rodiny jsme přímý nárok neměli, ale nepsaný byl systém jet domů na Vánoce a Nový rok a potom na letní prázdniny. Výjimečně jsme měli možnost opustit školu i na Velikonoce a to ne všichni, pouze zasloužilí. Byli mezi námi i takoví experti, kteří se domů dostali pouze 1 krát za rok. V rámci denního řádu jsme byli povinně zúčastněni na rajonech, na úklidu světlic, chodeb, tříd, dvorů, umýváren a záchodů. Vykonávali jsme též funkce dozorců roty, služeb na bráně. V noci jsme vykonávali s ostře nabitými zbraněmi obchůzky kasárenského objektu –patroly o dvou členech. To vše bylo upraveno denními rozkazy, čtenými vždy při večerním nástupu.

VIII. Kasárenské prostory

Prostory bývalého katolického semináře a centrum církevního kněžského zařízení byly vhodným prostorem pro zřízení kasáren. Na cimrách jsme byli ubytováni na postelích typicky vojenských. Slamníky nacpané slámou se musely pravidelně docpávat, aby držely co nejpřesnější tvar podobný veliké cihle. Pod postelí jsme měli dřevěný vojenský kufřík s proprietami a nějakým spodním prádlem. Nad postelí pak byla polička, předmět to denního zájmu kontrolních orgánů zda je utřen prach a zejména kriticky bylo hodnoceno uložení věcí v nich. Ty musely lícovat. Mnozí z nás, ve snaze mít poličku v glajchu, cpali do uložených věcí papundeklové vložky, aby dosáhli co nejlepší

tvár. Na postelích se odkládaly předepsaným způsobem hudební nástroje. Zkušebna pro orchestr byla zřízená v prostorách bývalé kaple. Učebny se nacházely v západním traktu semináře ve dvoupatrové budově. Pamatuji si, že ve druhém ročníku jsem byl velitelem největšího družstva a na naši cimře nás bylo ubytovaných celkem sedmnáct.

IX. Staršina Adler

Kasárenské prostory byly vybaveny velikou jídelnou sousedící s kuchyní. Samostatnou kapitolou našeho kasárenského života byly rajóny, lépe řečeno jejich úklid. Zde je nutno vzpomenout dominantní postavičku **staršiny Josefa Adlera**. Byl to navoněný, vždy čistě upravený, vyholený frajírek, bývalý fotbalový reprezentant maďarského národního mužstva, domestikovaný Čech – pražák. Nárámkové hodinky zásadně nosil na levém zápěstí obráceně. Když se na ně podíval, dával si dlaň před prsa. Bylo to jeho osobní gesto. Pokud jde o pořádek, žili jsme v neslýchaném drillu. Staršina Adler nás naučil umývat chodby po centimetrech. Těsně vedle sebe si poklekli umývači v takovém počtu co dovolila šířka chodby. V délce cca 20-30 cm se nalil páseček vody, rejžákama se precizně tento proužek vydrhnu, následně se hadrem stáhla špína, pak se pásek znovu polil trochou vody a znovu se voda setřela jinými, **čistými** hadry do sucha. Tak se pokračovalo v celé délce všech obývaných chodeb. Také byla zavedena soutěž o nejčistější podlahu na cimrách. Trvalo často celé sobotní odpoledne, než se podlaha vydrhla. Byla žluťoučká, jak čerstvě uvařené vajíčko. Tradiční vítězové byli pozaunisté, které vedl bývalý obchodní příručí, **Josef Šinták**. Bylo to asi ve druhém ročníku, kdy nám organizovaní církevní fanatici otrávil vodu. Celá škola měla lunzoch, úžasný průjem většiny z nás. To vyžadovalo zavedení zvláštního režimu na toaletách. Aby se udržel pořádek a základní hygienické požadavky, byly stanoveny dozorcí orgány, jejichž služební povinnost byla zkontrolovat toaletu po každém použití, současně tuto vydesinfikovat a náležitě umýt. Slabší žaludky mnohých spolužáků neskutečně trpěly. Zůstaly pouze vzpomínky a mnohým z nás možná i celoživotní hygienické návyky. Dnes by takový drill nezaškodil mnohým vandalům, zejména pak našim cikánským spoluobčanům, kteří žijí v této disciplině hůř než zvířata. Na světově známém sídlišti Lunik v Košicích serou cikáni přímo z oken, nehledě na skutečnost zoufalých bílých sousedů, kterým se celé okolí rodinných domů, zahrad, přístupových komunikací, stalo jedním skladištěm lidských-cikánských exkrementů. Přitom by stačilo použít metodu našeho případu a všechno by bylo jinak.

Staršina Adler nám neodpustil v této oblasti opravdu nic. V sobotu celé odpoledne klečme a doslova lížeme chodbu, pak následuje příchod „jeho Veličenstva“, Adler se podívá svým nezaměnitelným způsobem na hodinky a prohlásí: *„Ten chodba není čistej, za 10 minut nastoupí celej ročník v pracovním a uděláme repete, jak říkáte vy, muzikanti.“*. No, a tak jsme umývali, podle metody uvedené výše, chodbu znovu a trvalo to od 18.00 do 20.00 hod.

Manželka staršiny Adlera byla šik dáma, řekl bych, že to byla *lady*. Odbarvená blondýnka. Zmiňuji se zde o ní z čistě prozaických důvodů. Vždy jsem byl posedlý písmák, rád jsem psal a měl jsem úhledné písmo. Paní Adlerová byla něco jako provianták ve vojenské kuchyni. Tak jsem se shodou okolností zalíbil Adlerovi a stal jsem se písařem paní Adlerové. Vedl jsem celou agendu, tvořil jsem výkazy a zpracovával různé zprávy a informace, taky jsem

psával jídelní listky. Nikdy jsem o své vůli tuto výhodnou pozici u strš. Adlera nevyužil, ale naopak sám Adler mi několikrát za odměnu umožnil mimořádně navštívit rodinu, vybavil mne k tomu účelu cestovními doklady. Byla to pro mne celkem dobrá zkušenost v rozšiřování mého obzoru i v odborech na míle vzdálených od předmětu našeho studia.

X. Epizody

Přirozeně, že epizod, veselých i jinak různých byl bezpočet. Něco jsme sami vymysleli, něco jsme odkoukali od starších ročníků, něco přišlo samo, náhodou.

Ve třetím ročníku jsme měli poddůstojnickou školu. Velitelem roty byl příslušník II. paradesantní jednotky čs.l.armádního sboru L. Svobody v SSSR, slovak, **kpt. Zabadal**. Byl to voják tělem i duší a v tom smyslu se nám stále „vyhrožoval“, že z nás vojáky udělá. V mé paměti zůstal pro mne něco jako správný chlap, člověk na pravém místě. Jeho manželka, rozená Ruska, nás učila povinný předmět – ruský jazyk. Byla to klidná osůbka, menší postavy s výrazným poprsím. Manželství bylo bezdětné, údajně z viny sterility manžela jako přímých následků četných válečných zranění, které jako aktivní účastník bojů v osvobozené armádě a v SNP utrpěl. Z vyhrožování nakonec nic nebylo pro služební zaneprázdněnost kpt. Zabadala, takže s odstupem času můžu říct, že jsme poddůstojnickou školou jen tak propluli. Zabadal byl fronták. Miloval hudbu a zejména mužský sbor ho uváděl doslova do nirvány. A my jsme zpívat uměli. Byli jsme v této disciplíně erudovaní. Zpívali jsme nejen pochodové písně, ale pamatuji si, že slzel když na večerním čepobití pod stromy lesíku našeho cvičáku slyšel táhlé písně jako Tálinskéj rybník a jiné, zejména jihočeské a moravské táhlé lyricky laděné písničky. Uměli jsme zpívat i ve čtyřhlasu, čistě, s citem, vyváženě, působivě. O akordeonový doprovod se staral Láďa Fyrbach, erudovaný muzikant, hornista. Proto nás kpt. Zabadal miloval. Nenechal si ujít žádné čepobití, jen aby nás slyšel. Sám prohlašoval, že ho tím odzbrojujeme. Taky mi na něj zůstaly ty nejlepší vzpomínky. Byl to, v pravém smyslu slova, muž, voják a charakterní člověk.

Ze žáků si vzpomínám na Zdeňka Bezuška, moraváka pocházejícího z okolí Zlína, který z vlastní iniciativy zavedl „něžné, ryze nevojenské budíčky“, tím způsobem, že ráno se doplížil na pokoj a jemně na B tenor saxofon zahrál nějakou působivou, nevtíravou romantickou melodií, čím v našich interních podmínkách zcela nahradil ono na vojně zaužívané téměř zvířecím zvukům podobné řvaní...: *b u d í í í č e k...*, *b u d í í í č e k !!!* Byl to inteligent, osobnost par exelent.

Pak Pepík Březina, křídlovka nic moc, ale housle to bylo jeho krédo, dřel kde mohl, cvičil po nocích, k houslím si vázal botu, na krku měl od cvičení bouli otláčenou od houslí. Hrál také na kytaru a zpíval. Tím nás opruzoval zejména v době, když jsme měli nastoupit na rajóny. Na ty teda byl expert. Jen jak se jim vyhnout, pořád marodit a hrát blbýho. Na cvičáku jsme se potili v pláteňácích a Pepa měl pod nimi teplákový komplet. Když ho svlíknul velitel, tvrdil, že je nemocen a že je mu stále zima. Jak to na vojně bývá velitel nesmlouvavě Pepu postavil na startovní čáru a musel zaběhnout s nejlepším sprintérem ročníku, Frantou Krňákem stovku. Jak jinak, Pepa ho trhnul. Všichni kroutili nad jeho výkonem hlavou. S kytarou šel na nás v době, kdy jsme měli generální úklid před nástupem na dovolenou. Tak jako vždy, předstíral, že je marod. Šel margírovat na ošetřovnu, odkud ho poslali do nemocnice a musel podstoupit operaci slepáku a tak přišel o dva týdny

dovolené. Cvičil blázna a dohrál ho tak dokonale, že se záhy dostal i do civilu a působil v mnohých symfonických orchestrech doma i v zahraničí (Holandsko Arnhem, Santiago de Chile, Vídeň).

Takhle bych mohl vzpomínat do nekonečna. Zde jen uvedu, že náš ročník měl ve svých řadách nespočet geniálních, talentovaných, charakterních a výjimečně charismatických lidí, kamarádů a přátel jako například Standa Horák, šéfdirigent ÚH MV Praha, Vilda Horák, fagotista, Jirka Krejčí, hobojista, členové komorních dechových sdružení světového formátu, dodnes aktivní kantoři, Honza Hájek, virtuoz na violoncello, sólista státní fiharmonie v Káhiře, Milan Kotala, houslista, kompromisní, rozporuplný Jarda Včelný, Franta Železnák, kapelník pražské posádkové hudby, později inspektor vojenských hudeb, Pepík Huňáček, vysoko postavená osobnost v policejním aparátě, Jarda Hudeček, vysoký, snad i vedoucí osobnost a představitel JAMU v Brně, který si, bohužel k nám cestu nenašel a na setkání nechodí. A tak bych mohl pokračovat ještě dlouho, ale tuto kategorii osobností opisují v samostatných kapitolách mého vzpomínání.

XI. Ještě pár vzpomínek před závěrem

Dostatečně jsem již v předcházejících kapitolách zdůraznil, že jsme v Podhradí nebyli vítanými hosty. Od samého začátku nás pronásledovaly různé sabotáže. Jednak to byl nedostatek některých druhů potravin. (v té době existoval přidělový systém na potravinové lístky a stará, poválečná měna!) Chybělo dřevo na topení, vypínání elektrického proudu bylo na denním pořádku. Nutno zvýraznit, že obzvlášť a tradičně zaostalý kout naší vlasti bylo právě východní Slovensko. Neexistovala ve většině vesnic elektrifikace, neznali vodovod a o kanalizaci je i dnes těžko hovořit. No, a my jsme jim obsadili jejich výsostně důležitou „*instituci tmárství*“, kněžský seminář jakož i sídlo církevní vrchnosti – Spišskou kapitolu. Také vlastně hned po příjezdu do školy v září roku 1950 nás nasadili, na doplnění stráže, do prostoru kde byl zatčen poslední úřadující biskup východoslovenské arcidiecézy, Vojtašák. Takže přízeň, anebo masový jásos nad našim příjezdem se nekonal. Prostý pospolitý lid nás buď přímo nenáviděl, anebo se musel maximálně přetvařovat. Nepomohly ani brigády, přímá naše účast na výkopech vodovodu, instalaci elektrických rozvodů, či jiných lidumilných, civilizačních iniciativ, vždy jsme byli živel nesourodý a nežádoucí.

Těšili jsme se, že škola jednou skončí a že se budeme moci volněji nadechnouti. Že skončí napětí a pokusy o zastrašování církevními bojůvkami, že skončí éra házení skal do oken našich ubytoven, že skončí éra nucené konzumace minerálky baldovka v důsledku do školy distribuované, často infikované pitné vody, že nakonec pomine i vášeň pyromanů a že už nám nebudou podpalovat školu, prostě, že nám odpadne napětí, či dokonce přímo fobie z nevhodnosti umístění školy v tomto temném, zaostalém prostředí.

XII. Závěrem

Jsem hrdý na to, že jsem absolventem této exkluzivní školy. Přes všechny peripetie života, přes všechny nesnáze, překážky, nepředvídané události v životě, mi muzika vždy pomáhala. Život muzikanta je jedinečný. Nikdy bych neměnil.

V Banské Bystrici 26.3.2012

Ze soukromé sbírky frekventanta a absolventa VHŠ v letech 1950 – 1953.

Václav Foldyna (tenor, housle)

V poslední době opustili naše řady :

Jaroslav Forman *11.3.1920 +8.6.2012 VHŠ 1935-37 klarinet
 Josef Šorejs *6.9.1937 +1.6.2012 VHŠ 1952-55 flétna - bicí
 Ladislav Rejha *12.3.1933 +28.8.2012 VHŠ 1948-51 křídlovka-trubka

ČEST JEJICH PAMÁTCE !

Předseda:

Kontaktní adresy

Miroslav Průžek Babákova 2153/8 148 00 Praha 4 Chodov
 mobil:724146800, e mail: miroslav.pruzek@centrum.cz

Ekonom:

Ing.Jiří Jirsa Nad vodovodem 6, 100 00 Praha 10
 mobil: 777666096, e mail:jjirsa@seznam.cz

Redakce Zpravodaje:

Milan Kasan U Parku 2588 413 01 Roudnice nad Labem
 mobil: 603983408 e mail: kasanovi@seznam.cz

web stránka Klubu absolventů:

Hynek Strítecký mobil: 724914292 e mail: admin@kavk.cz
 Miroslav Průžek e mail: predseda@kavk.cz

VEJVODOVA ZBRASLAV

28. – 30.09.2012

Srdečně Vás zveme na Zbraslav, na již XVII. ročník mezinárodního festivalu malých dechových orchestrů, který se koná na počest významného rodáka a pod záštitou hlavního města Prahy. Pověřeným pořadatelem je Or-fea Praha, festivalová a organizační kancelář, spolupořadatel je městská část Zbraslav ve spolupráci se Zbraslavskou kulturní společností a syny Jaromíra Vejvody.

PROGRAM 28.09. PÁTEK

KONCERTY na Zbraslavi a v okolních obcích

16,00	Zbraslav Sluneční park ve Slunečním městě Malá černá hudba a mažoretky JUVENTUS Karviná	Č.R.
17,00	Městský dům Zbraslav Slavnostní předávání čestného občanství slavnému rodákovi ke 110. výročí narození 12° Plzeň	Č.R.
17,00	Davle Veselá sedma Jíloviště Blaskapelle Kronjanka	Č.R. Švýcarsko
	Vrané n. Vlt. Dechový orchestr ZUŠ Přeštice	Č.R.
	Radotín Dechová hudba Svatobořáci	Č.R.
17,00	Klíneček Městská hudba a Majorettes Kynšperk n. Ohří	Č.R.

ZBRASLAVSKÉ NÁMĚSTÍ – STAN

veřejná vystoupení zúčastněných orchestrů

18,00	Kleine Blasmusik	Německo
18,30	Malá černá hudba a mažoretky JUVENTUS Karviná	Č.R.
19,00	Veselá sedma	Č.R.
19,30	12° Plzeň	Č.R.
20,00	Dechový orchestr ZUŠ Přeštice	Č.R.
20,30	Městská hudba a Majorettes Kynšperk n. Ohří	Č.R.
21,00	Blaskapelle Kronjanka	Švýcarsko
21,30	Dechová hudba Svatobořáci	Č.R.

PROGRAM 29.09. SOBOTA

ČERNÉ DIVADLO JIŘÍHO SRNCE soutěž orchestrů

09,00	12° Plzeň	Č.R.
09,30	Dechová hudba Svatobořáci	Č.R.
10,00	Kleine Blasmusik	Německo
10,30	Malá černá hudba Karviná	Č.R.
11,00	Dechový orchestr PRA-LIN-KA Praha	Č.R.
11,30	Městská hudba Kynšperk nad Ohří	Č.R.
12,00	Blaskapelle Kronjanka	Švýcarsko
12,30	Malá dechovka Kmochova	Č.R.
13,00	Velký dechový orchestr České Budějovice	Č.R.
13,30	Moravští muzikanti	Č.R.

ZBRASLAVSKÉ NÁMĚSTÍ – STAN

veřejná vystoupení zúčastněných orchestrů

10,00	Veselá sedma	Č.R.
10,20	Malá dechovka Kmochova	Č.R.
10,40	Moravští muzikanti	Č.R.
11,00	Velký dechový orchestr České Budějovice	Č.R.
11,20	Dechová hudba Svatobořáci	Č.R.
11,40	Kleine Blasmusik	Německo
12,00	Dechový orchestr ZUŠ Přeštice a mažoretky BOHEMIA II	Č.R.
12,20	Malá černá hudba a mažoretky JUVENTUS Karviná	Č.R.
12,40	Městská hudba Kynšperk nad Ohří	Č.R.
13,00	Dechový orchestr PRA-LIN-KA Praha	Č.R.
13,20	Blaskapelle Kronjanka	Švýcarsko
13,40	12° Plzeň	Č.R.

14,00 ZBRASLAVSKÉ NÁMĚSTÍ

MAŽORETKOVÁ SHOW

15,30 SLAVNOSTNÍ PRŮVOD ORCHESTRŮ S MAŽORETKAMI

trasa: ulicí U Národní galerie na Zbraslavské náměstí

po skončení průvodu společný koncert všech zúčastněných orchestrů a mažoretkových skupin na Zbraslavském náměstí

ZBRASLAVSKÉ NÁMĚSTÍ – STAN

17,00 koncert „VEJVODOVY KAPELY“ se známými zpěváky a dirigentem Josefem Vejvodou, vyhlášení výsledků soutěže, předávání cen

ZBRASLAVSKÉ NÁMĚSTÍ – STAN

19,00 FESTIVALOVÁ VESELICE

PROGRAM 30.09. NEDĚLE

ZBRASLAVSKÉ NÁMĚSTÍ STAN – MATINÉ

10,00	Velký dechový orchestr České Budějovice	Č.R.
10,30	Moravští muzikanti	Č.R.
11,00	Malá dechovka Kmochova	Č.R.
11,30	Blaskapelle Kronjanka	Švýcarsko